

A Kárpát-medence egysége
Miért szűnt meg? Helyre áll-e újra?
Banai Miklós

Előadás a
a két Zrínyi Miklós tiszteletére rendezett 3. Tudomány és Spiritualitás Konferencián,
Tar, 2022.06.26.

Tisztelettel köszöntöm a konferencia szervezőit és résztvevőit. Köszönöm Csörgő Tamásnak a felkérést, hogy tartsak előadást Lukács Bélával írt kötetünkről, a Kárpát-medence területigazgatási egységről, megszületéséről és fő üzenetéről.

Mind Béla, mind jó magam rajongunk a történelemért. 1972-ben azonban azért választottam az ELTE fizikusszakát a történelmi helyett, mert nem láttam a történelem objektív kutatásának lehetőségét a Varsói Szerződés tagállamában. Bélát 1973 tavaszán ismertem meg Villányban egy tavaszi iskolán. Gyakorlatilag innen indult közös szakmai együttműködésünk mind a fizika, mind a közgazdaságtan és a történelem területén.

Számos közös dolgozat megszületését is követően 2008-ban határoztam el, hogy írjunk könyvet a Kárpát-medence területigazgatási egységének történetéről. Ebben a javaslatban az is motivált, hogy Béla páratlan memóriáját, abban felgyülemlett elképesztő mennyiségű ismeretanyagot írásban is megörökítsük a honfitársaink számára. Hiszen Béla elméje olyan, mint egy szivacs, úgy szívja magába az ismeretet, mint szivacs a vizet, de ezek az ismeretek szinte kiszáradhatatlanul megrögződnek elméjében.

Béla javaslatomat a kötet tervezett felépítésével, a megírandó fejezetek egymás közötti megosztásával együtt elfogadta. Megjegyzem, az olvasó, aki ismeri Bélát és stílusát, az azonnal felismeri mely fejezeteket írta Béla.

2009 őszére elkészültünk a kézirattal. Elküldtem Csák Jánosnak, a jelenlegi kulturális és innovációs miniszternek véleményezésre. Ő azt javasolta és kérte, hogy a kötetet a Helikon Kiadó adja ki, aminek ő akkor az elnöke volt. 2010 tavaszára készült el a könyv első kiadása. A bemutatóján Tőkés László püspök úr, európai parlamenti képviselő az egység helyreállítása kézikönyvének nevezte kötetünket.

A 2010-ben alakult parlament 270 tagú Fidesz-KDNP frakciójának minden tagja kapott egy-egy tiszteletpéldányt a kötetből, majd 2011-ben az újra nyomott változatból Csíksomlyón a Ferences apátok segítségével 200 példányt adományoztunk, osztottunk szét a nyeregbe igyekvő zarándokok között.

Az építészek is felfigyeltek könyvünkre, közöttük Csavarga Rózsa belsőépítész is. Rózsa kollégája, Noll Tamás, az építészkamara elnöke csak maga 20 példányt vásárolt belőle és terjesztette kollégái között. Ennek következményeként felkért az építészek 2011-es budapesti, a városháza dísztermében tartott nemzetközi konferenciája egyik nyitó előadásának megtartására.

Bár a kötet nem kapott szélesebb terjesztési lehetőséget, például nem vált az oktatásban segédanyaggá, mégis a nemzeti kormány Közép-Európa politikájának alakításában hatása jól felismerhető. Hiszen a korábbi német orientáció sikeresen kiegészült a lengyel-magyar történelmi szövetség markáns újraéledésével, aminek következtében a V4-ek sikeresen szólhatnak bele az Európai Unió politikájának alakításába, új mozgásteret nyitva a francia-német tengellyel szemben vagy éppen mellett, azaz a két pólusú, francia, német rendszert sikeresen bővítette nemzeti kormányunk három pólusúra, francia, német és v4-re.

Miután mi fizikusok vagyunk, akik a tény alapú valóságot szeretnék megérteni és összefüggéseit feltárni, így értelemszerűen a kötet sem igazodik semmilyen hatalmi központ érdekeit képviselő ideológiához. Viszont igyekszik a felvilágosodás óta eltelt 200 év újabb tudományos eredményeivel frissíteni, kiigazítani a XIX. században elterjedt nézeteket. Így a kötetben bemutatott ismeretanyag elvezet a középeurópai identitás bölcsőijéhez, két kortárs, egy időben virágzott késő bronzkori kultúrához. Az egyik az európai köztudatban – Homeros műveinek köszönhetően – jól ismert, a

Földközi tenger keleti medencéjében virágzott mükénei világ. A másik, a kevésbé ismert, lényegében csak a szakma művelői által ismert un. andronovói kultúra Közép-Ázsiában, amit a dia térképe mutat. Ebben a kultúrában jött létre i. e. 1500 – 1300 körül a lovasnomád életforma. A kultúra feltárói még a szovjet érában, a múlt században azt is megállapították, hogy etnikumában kettős volt a népessége. Északon a dél-szibériai folyók völgyében az ugorok, délen a nagy folyók termékeny völgyeiben pedig az indo-irániak, így a szarmaták elődei is éltek.

A felvirágzó kultúra területéről i. e. 1000 környékén, a vaskor kezdetekor kelet, dél és nyugat felé jelentős kirajzások figyelhetők meg. Kína irányába valószínűleg a hunok, avarok elődei, dél felé, a médek, perzsák pártusok, míg nyugat felé a szkíták, majd szarmaták vándorolnak. Ezek voltak az első vagy elsődleges lovasnomádok. Az adatok azt is valószínűsítik, hogy a kultúra területén az indo-iráni – ugor nyelvi liga volt az uralkodó, azaz az ó perzsa és ó magyar nyelv ligája.

Egy évezreddel később, amikor a hunok elhagyják Kínát és visszatérnek Közép-Ázsiába, azaz Szkhithiába, megindul a türkök beáramlása a területre. Dominássá válásuk következtében megdöntik az Avar birodalmat 552-ben. Az ugorokat részben északabbra, a tajgába, részben nyugatra, Európába nyomják. A folyamat betetőzéseként Árpád a Honfoglalás keretében újra szervezi a Kárpát-medencei központú Avar birodalmat.

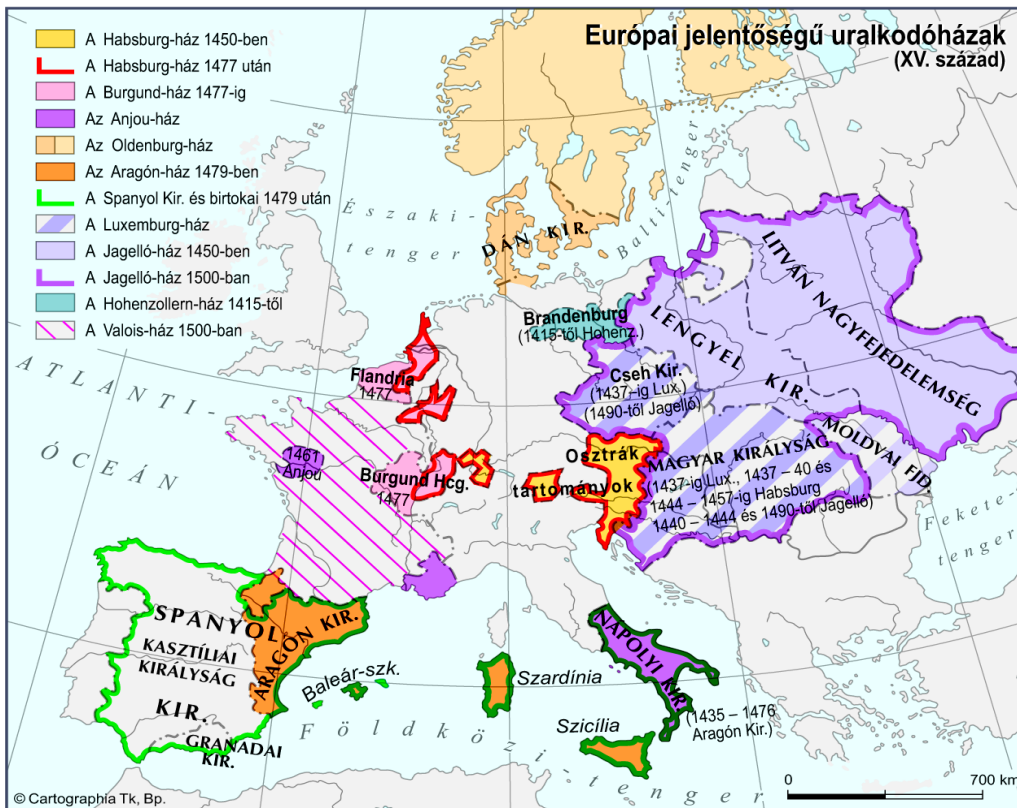
Ezeknek a népmozgásoknak a következtében a magyar nyelv hordozói, őseink az indo-iráni nyelvű szarmaták és a kelet-balti népesség évezredes hosszúságú együttéléséből kialakult, ma szlávoknak nevezett nyelvet beszélő, szarmata vezető rétegű horvátok, szerbek, szlovénok, csehek, lengyelek, ruszinok, és részben bolgárok gyűrűjébe kerültek. Azaz hűen a megőrzött hagyományokhoz, a dián látható középkori lengyel-litván és magyar-horvát királyságok az andronovói kultúra, Ó-Szkítia kettős etnikumának az örökségét hordozták. Tehát, amikor a lengyelek a magyarokat a testvéreiknek nevezik, távolról sem csak érzelmeket fejeznek ki, hanem ennek a legalább 3000 éves történetnek a lényegét.

Így a horvát származású Zrínyi Miklós és unokája, a költő és hadvezér – mit sem tudva a felvilágosodás pánszláv ideológiájáról –, még hitelesen küzdött a Kárpát-medence területigazgatási egységét megvalósító magyar-horvát királyságért.

A térkép és jelenünk arra is rámutat, hogy kötetünk tervezett második kiadása

Közép-Európa egysége, Miért szűnt meg, Helyre áll-e újra?

címmel nagyon is aktuálissá vált.

Hivatkozások:

Banai M. - Lukács B.: A Kárpát-medence egysége, Helikon Kiadó, Bp. 2010, angol rövidített változat: <https://www.academia.edu/60849206/>

Banai M.: A közép-európai identitás bölcsői, előadás a Széll Kálmán Alapítvány 2014. november 28.-i rendezvényén, <https://www.academia.edu/60851933/>, http://2010-2015.miniszterelnok.hu/anikocikk/a_kozep-europai_identitas_bolcsoi

M. Banai: The dynamics of the Economy, Academia Letters, 2021. november, <https://doi.org/10.20935/AL3133>

M. Banai: Resolution of the Hungarian language puzzle in Central Europe, Academia Letters, 2021. december, <https://doi.org/10.20935/AL4252>